

ΜΟΥΣΙΚΗ & ΧΟΡΟΣ ΣΤΗΝ ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΑΔΑ

Η μουσική συνέδεε το τραγούδι με την ποίηση και τον χορό.

Οι αρχαίοι Έλληνες χαίρονταν και τιμούσαν το χορό.

Για αυτούς ο χορός ήταν πνευματικής και θεϊκής ουσίας. Ένα δώρο των αθανάτων προς τους ανθρώπους και ένα μέσον επικοινωνίας με το Αόρατο, συνδέοντας τα μυστήρια και τις τελετουργίες τους με το χορό.

Η μουσική, η ποίηση και ο χορός ήταν όψεις της ίδιας τέχνης, της μουσικής, της τέχνης των Μουσών.

Η ορχηστική ήταν από τις δυσκολότερες τέχνες. Απαιτούσε εκπαίδευση όχι μόνο στη μουσική, τη ρυθμική και τη μετρική, αλλά και στη φιλοσοφία, τη φυσική και την ηθική.

«Ο χορευτής είναι φιλόσοφος», λέει ο Λουκιανός, «γνωρίζει τα ήθη των ανθρώπων και είναι διερμηνέας όλων των γλωσσών και των θεμάτων».

Η τέχνη του απαιτούσε πλήθος ικανοτήτων: την απαγγελία του ηθοποιού, τη φωνή του τραγουδιστή και το ρυθμό του μουσικού.

Έπρεπε να αποδίδει με τελειότητα κάθε χορευτική κίνηση, «φορά», «στάση», «σχήμα».

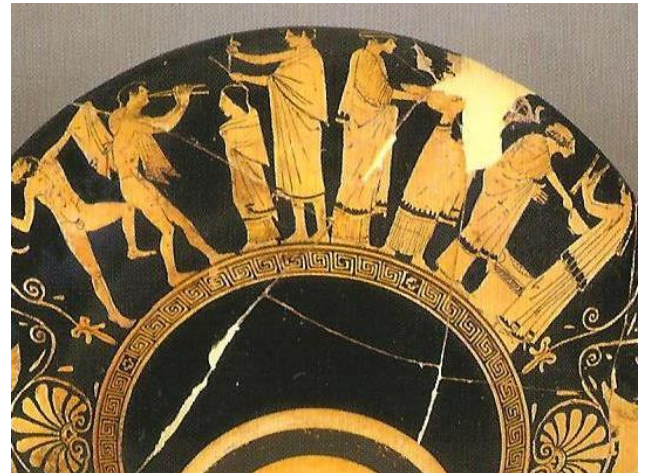
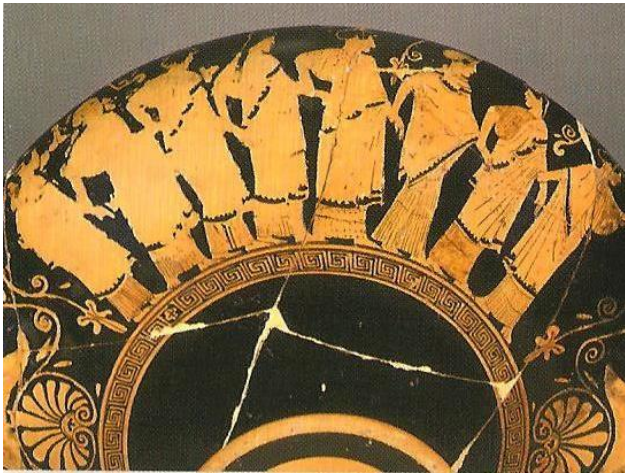
Ο στόχος της ορχηστικής τέχνης ήταν να γυμνάσει το σώμα, να αναζωογονήσει την ψυχή και να ανυψώσει το πνεύμα, ενώ το μεγαλύτερο ρόλο έπαιζαν οι χειρονομίες, η σοφία των χειρών.

Η **Τερψιχόρη** ήταν η μούσα του χορού και των δραματικών χορικών. Το όνομά της προέρχεται από το ρήμα **τέρπω** (ευφραίνω) και το ουσιαστικό **χορός**.

Η **«χορεία»**, ο όρος που χρησιμοποιείται διαρκώς από τον Πλάτωνα για τη χορική δραστηριότητα στην πόλη, αντιπροσωπεύει τις συνδυασμένες δραστηριότητες του τραγουδιού και του χορού. Οι ουσιαστικοί δεσμοί ανάμεσα στο τραγούδι και το χορό είναι ο ρυθμός και η κίνηση. Όπως υπάρχει φωνητική κίνηση, όταν η φωνή υψώνεται ή πέφτει ανάλογα με τον τόνο, (μελωδία), έτσι και το σώμα ανταποκρίνεται με κινήσεις και χειρονομίες στο ρυθμό. Στη χορική εκτέλεση το σώμα και η φωνή βρίσκονται σε απόλυτη αρμονία διδάσκοντας στον χορευτή ή το θεατή την άρρηκτη ενότητα που πρέπει να υπάρχει ανάμεσα στο **ΛΟΓΟ** και την **ΠΡΑΞΗ**.

Ο κύριος σκοπός της όρχησης ήταν η μίμηση, και ήταν επιστήμη παραστατική, που φανέρωνε τα μη φαινόμενα. Ο θεατής αναγνωρίζει στον χορευτή, δικά του συναισθήματα, συμπάσχει και ταυτίζεται. Έτσι, ο στόχος της τέχνης, μέσα από αυτή την εσωτερική διεργασία των θεατών, γίνεται η αναζήτηση του αγαθού, του... «γνώθι... σ' αυτόν».

33. Γυναικείος χορός και ιδιωτική θυσία

Οκτώ νέες πιασμένες «ἐπὶ καρπῶ» ετοιμάζονται να χορέψουν προς τα δεξιά. Η ανομοιομορφία της ενδυμασίας και της κόμμωσης καθώς και η χαλαρότητα στη στάση των μορφών προσδίδουν στη σκηνή τον ανεπίσημο χαρακτήρα μιας πρόβας. Τα κρόταλα που κρέμονται από τον τοίχο, πάνω αριστερά, τοποθετούν τη σκηνή σε εσωτερικό χώρο.

Στην άλλη όψη του αγγείου τέσσερις γυναίκες τελούν σπονδή σε βωμό. Αριστερά, ένας έφηβος αυλητής παίζει τους αυλούς σκύβοντας ελαφρά, ενώ μπροστά του ένας νέος κρατάει το ρυθμό με έναν αυλό σε κάθε χέρι. Ανάμεσά τους ένα μικρό κορίτσι παρακολουθεί την επίδειξη. Στα αριστερά, πίσω τους ένας γυμνός άνδρας (παιδαγωγός;) σηκώνει απειλητικά τη ράβδο του.

ARV² 914.142.

CVA, Italia 30, Firenze 3 (επιμ. Α. Magi 1959), III.I 18 πίν. 109.I-3, 110.I-2. Delavaud-Roux 1994, 20. Gebauer 2002, 799 εικ. 350.